

59de Møde.

Lørdag den 5. Februar, Kl. 12.

Formanden: Ved Skrivelse af Dags Dato meddeler Indenrigsministeren, at han ønsker her i Tinget at fremsætte:

Forslag til Lov om Oprettelse af en staaende Voldgiftsret og

Forslag til Lov om Udnævnelse af en Forligsmand i Arbejdsstridigheder.

Udenfor Dagsordenen har den højtæredede Indenrigsminister Ordet for at fremsætte de nu anmeldte Lovforslag.

Indenrigsministeren (P. Munch): De to Forslag, som jeg skal have den Ære at fremsætte for det høje Ting i Dag, gælde som nævnt af den ærede Formand Oprettelsen af en staaende Voldgiftsret og Udnævnelsen af en Forligsmand i Arbejdsstridigheder. Det, der her er Tale om, er et Forsøg paa at lade en retmæssig Afgørelse og mindelig Overenskomst i saa stort Omfang som muligt træde i Stedet for Arbejdskampe. Trangen til en saadan Indgriben fra Samfundets Side overfor Stridigheder mellem Arbejdsgivere og Arbejdere har været fremme fra det Øjeblik, da Arbejderne begyndte at organisere sig for derved i højere Grad end tidligere at faa Andel i Udbyttet af deres eget Arbejde. Men Trangen er vokset stærkere og stærkere fra det Øjeblik, da ogsaa Arbejdsgiverne organiserede sig i store samlede Foreninger.

I den første Tid, da det væsentlig var Arbejderne, der vare organiserede, vare Arbejdsstridighederne som Regel forholdsvis begrænsede, lokale Stridigheder, enkelte Fagstridigheder, de paakaldte ikke i den Grad som nu hele Samfundets Interesse og vakte ikke i den Grad Opmærksomhed. Men ved denne Art af Stridigheder viste det sig, at Arbejderne alt i alt havde Fordelen. Fra det Øjeblik de stod i samlede Organisationer, kunde de ved det enkelte begrænsede Angreb rykke stedse stærkere erobrende fremad. Det førte med sig, at Arbejdsgiverne skabte deres store samlede Organisation, og fra

det Øjeblik, det er sket, har der været en stadig stigende Fare for meget omfattende Arbejdsstandsninger. Medens Arbejderne, som oftest havde Fordel ved de smaa Arbejdsstandsninger, blev det for Arbejdsgiverne saaledes, at de saa Midlet og Frelsen mod Arbejdernes stadige Fremrykning i den store samlede Arbejdsstandsning, og netop dette betød, at det hele Spørgsmaal fik stærkt forøget Interesse ikke blot for de to stridende Parter, som droges ind i langt større Kampe end dem, der tidligere havde været Tale om, men ogsaa for det øvrige Samfund. Arbejdere og Arbejdsgivere udgøre en meget betydelig Del af Statens Beboere. Man kan vel sige, at tæt op imod $\frac{1}{5}$ af de danske Familier kan henregnes til Arbejdsgiverfamilierne og noget over $\frac{2}{5}$ til Arbejderfamilierne, medens der imellem dem staar en Gruppe af Befolkningen paa omtrent $\frac{2}{5}$, der ikke kan siges i Ordets egentlige Forstand at tilhøre nogen af de to Grupper, og som hverken have andre i deres Tjeneste eller selv ere Arbejdere hos private Arbejdsgivere. Og for disse som for det hele Samfund er det da blevet af største Betydning, at de store Arbejdsstridigheder undgaas eller i hvert Fald mildnes. Følelsen deraf er ret tydelig kommen frem her i Danmark, og det varede heller ikke saa overvættets længe, før den satte Frugt i Forslag paa Rigsdagen.

I Efteraaret 1893 indbragte den daværende Folketingsmand Ludvig Bramsen Forslag her i Tinget om Indførelse af Arbejdsretter og Enighedskamre. Forslaget førte siden til et Regeringsforslag, men det blev resultatløst, det standsees i Landstinget, der kom altsaa intet ud af dette Forsøg, Saa kom, som ærede Medlemmer ville mindes, i Aaret 1899 den store Lock-out. I en Aarrække vare Arbejderne gaaede erobrende frem, og i Arbejdsgiverkredse blev der en stigende Følelse af, at nu maatte man slaa et Slag. Adskillige ærede Medlemmer ville huske den stærke Nervøsitet, der i den sidste Tid før 1899 prægede Arbejdsgiverkredse, og De ville huske, hvorledes dette i Sommeren 1899 førte til den store langvarige Lockout, der i Maaneder standsede Arbejdet for omkring ved 40,000 danske Arbejdere. Den sluttede saa med Forliget af 5. September, og dette Forlig er i en vis Forstand Udgangspunktet for de Lovarbejder, som nu foreligge her. Ved dette Forlig blev der nemlig truffet en Række Bestemmelser om Regler for Arbejdsstridigheder i